

Βιογραφικό Σημείωμα

Όνοματεπώνυμο: Αθανάσιος Ευ. Γκότοβος

Ίδρυμα: Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Σχολή: Φιλοσοφική

Τμήμα: Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας

Τομέας: Παιδαγωγικής

Βαθμίδα: Καθηγητής

Γνωστικό Αντικείμενο: Γενική Παιδαγωγική

Σπουδές:

Ιεροδιδασκαλείο Βελλάς (1965-1971), Εθνικό Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Φιλοσοφική Σχολή / Τμήμα Αγγλικών Σπουδών (1972-1976), Freie Universität Berlin (1979-1979)

Διεύθυνση, τηλέφωνο, φαξ

Πανεπιστημιούπολη, 45110 Ιωάννινα

e-mail agotovos@cc.uoi.gr

Τηλ. 0651 95 653

Φαξ 0651 95 821

2. Συνοπτική περιγραφή ερευνητικών δραστηριοτήτων

- (i) *Γλώσσα και διδασκαλία της γλώσσας στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση.*
Διερεύνηση των μεταβολών που έχουν συντελεστεί τα τελευταία έτη σε επίπεδο στοχοθεσίας και περιεχομένου για τη διδασκαλία του γλωσσικού μαθήματος στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση
- (ii) *Θεωρίες των εκπαιδευτικών οργανισμών*
Εμπειρική διερεύνηση των τάσεων που διαμορφώνονται ως προς την οργάνωση και τον έλεγχο των εκπαιδευτικών οργανισμών, την απόδοσή τους και τη διακύμανση της αξίας των σχολικών τίτλων στην αγορά εργασίας
- (iii) *Θεωρίες της νεότητας*
Εμπειρική έρευνα σχετικά με την κοινωνικοποίηση των νέων μέσα σε περιόδους ταχείας κοινωνικής μεταβολής, ειδικότερα σε ό,τι αφορά τη

- διαμόρφωση των αξιακών τους κωδίκων και της αποκλίνουσας συμπεριφοράς
- (iii) *Διαπολιτισμική εκπαίδευση*
Εμπειρικές προσεγγίσεις της πολιτισμικής και εθνοτικής ταυτότητας έτσι όπως αυτές αναπτύσσονται στις σύγχρονες κοινωνίες με την παρέμβαση του σχολείου και των ΜΜΕ
- (iv) *Κοινωνική διάκριση και εκπαιδευτικές ανισότητες*
Εμπειρική διερεύνηση των τρόπων με τους οποίους εκδηλώνεται η κοινωνική διάκριση σε εκπαιδευτικά περιβάλλοντα και ταυτόχρονα σχεδιασμός προγραμμάτων παρέμβασης για την καταπολέμηση της υποεπίδοσης και της σχολικής διαρροής.
- (v) *Παιδαγωγική της ειρήνης*
Ιστορικές και συγχρονικές προσεγγίσεις των εθνοτικών, θρησκευτικών και πολιτισμικών συγκρούσεων στην Ελλάδα και την Ευρώπη

3. Δημοσιεύσεις σε ελληνόγλωσσα και ξενόγλωσσα περιοδικά και βιβλία

α. βιβλία

- (i) *Sprache und Interaktion griechischer Migrantenkinder in der Bundesrepublik Deutschland bzw. Berlin-West*, FU Berlin, Berlin 1979 (Diss.)
- (ii) *Κριτική Παιδαγωγική και Εκπαιδευτική Πράξη* (σε συνεργασία με Γ. Μαυρογιώργο και Π. Παπακωνσταντίνου), Αθήνα, Σύγχρονη Εκπαίδευση/Gutenberg, 1984.
- (iii) *Παιδαγωγική Αλληλεπίδραση: Επικοινωνία και κοινωνική μάθηση στο σχολείο*, Αθήνα, Σύγχρονη Εκπαίδευση/Gutenberg, 1985.
- (iv) *Η λογική του υπαρκτού σχολείου*, Αθήνα, Σύγχρονη Εκπαίδευση/Gutenberg, 1986.
- (v) *Η εξέλιξη της ελληνικής γλώσσας στους μετανάστες της δεύτερης γενιάς*, Ιωάννινα, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, 1988.
- (vi) *Απόκλιση και παρέμβαση στην εκπαίδευση*, Αθήνα, Σύγχρονη Εκπαίδευση/Gutenberg, 1988.
- (vii) *Παράδοση και γλώσσα στο σχολείο*, Αθήνα, Δωδώνη, 1991.
- (viii) *Ορθογραφική μάθηση στο Δημοτικό*, Αθήνα, Gutenberg, 1992.
- (ix) *Ρατσισμός. Κοινωνικές, ψυχολογικές και παιδαγωγικές όψεις μιας ιδεολογίας και μιας πρακτικής*, Αθήνα, ΥΠΕΠΘ/ Γ.Γ.Λ.Ε, 1996.
- (x) *Καταλήψεις. Ανορθόδοξες μορφές μαθητικής διαμαρτυρίας*, Αθήνα, Gutenberg, 1996.

- (xi) *Νεολαία και κοινωνική μεταβολή*, Αθήνα, Gutenberg, 1996.
- (xii) *Οικουμενικότητα, ετερότητα και ταυτότητα. Η επαναδιαπραγμάτευση του νοήματος της παιδείας. Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, Ιωάννινα 2000.*
- (xiii) *Εκπαίδευση και ετερότητα. Ζητήματα Διαπολιτισμικής Παιδαγωγικής*, Αθήνα, Μεταίχμιο, 2003.
- (xiv) (σε συνεργασία με τον Γ. Μάρκου) *Αλλοδαποί και παλιννοστούντες μαθητές στην ελληνική εκπαίδευση. Ινστιτούτο Παιδείας Ομογενών και Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης*, Αθήνα 2003.
- (xv) (σε συνεργασία με τον Γ. Μάρκου) *Παλιννοστούντες και αλλοδαποί μαθητές στην ελληνική εκπαίδευση. Μέρος Β', Αναλυτικά στοιχεία*, Ινστιτούτο Παιδείας Ομογενών και Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης, Αθήνα 2004.
- (xvi) *Η Παραμυθιά στο στόχαστρο: νέα στοιχεία για τον μαύρο Σεπτέμβρη του '43*. Φιλοπρόοδος Όμιλος Παραμυθιάς (ΦΟΠ), Παραμυθιά, 2007.
- (xvii) (σε συνεργασία με τους Γ. Ανδρουλάκη, Α. Εμβαλωτή και Π. Παπακωνσταντίνου) *Νέα Σχολικά Βιβλία: Εμπειρίες των εκπαιδευτικών*. Έκδοση ΙΠΕΜ-ΔΟΕ, Αθήνα, 2009.
- (xviii) *Βιογραφικές προσεγγίσεις στη διδασκαλία της Ιστορίας. Η ιστορία ομηρίας του Σωτήρη Ράτσικα*. Αθήνα, Εναλλακτικές Εκδόσεις, 2013.

β. άρθρα σε ελληνόγλωσσα περιοδικά και βιβλία

1. (σε συνεργασία με την Α. Φραγκουδάκη και τον Π. Παπακωνσταντίνου) *Ενιαίο Λύκειο: καινούργιες προσδοκίες και παλιές προϋποθέσεις*. Σύγχρονη Εκπαίδευση, τευχ. 7, 1982, σελ. 25-42.
2. Η αναγκαιότητα της επιμόρφωσης και ο ρόλος της στην αποτελεσματικότητα των αλλαγών στην εκπαίδευση. "Σύγχρονη Εκπαίδευση", τεύχ. 9, 1982, σ. 28-33.
3. Διαδικασίες εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης, "Σύγχρονη Εκπαίδευση", τευχ. 6, 1982, σελ. 27-30.
4. Η ποιοτική έρευνα στις επιστήμες της αγωγής. Στον ΙΔ' Τόμο της Επιστημονικής Επετηρίδας της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, Ιωάννινα 1983, σελ. 199-234.
5. Ο ρόλος της ελληνικής γλώσσας στην κοινωνικοποίηση των παιδιών Ελλήνων μεταναστών. "Φιλολογικά", Ιωάννινα 1983, σελ. 41-56.
6. (σε συνεργασία με τον Γ. Μαυρογιώργο και τον Π. Παπακωνσταντίνου). Κρατική διδακτική και εκπαιδευτική πράξη. "Επιστημονική Σκέψη", τευχ. 12, 1983, σελ. 51-65.

7. (σε συνεργασία με τον Γ. Μαυρογιώργο και τον Π. Παπακωνσταντίνου) Κριτική Παιδαγωγική και Εκπαιδευτική Πράξη, Γιάννενα 1984, "Σύγχρονη Εκπαίδευση".
8. Είναι οι επαναπατριζόμενοι μαθητές καταδικασμένοι σε αποτυχία; Όροι σχολικής επανένταξης των παλιννοστούντων μαθητών και η παρέμβαση του δασκάλου. Στον συλλογικό τόμο των ΥΠΕΠΘ/UNESCO Σχολική Επανάταξη Παλιννοστούντων Μαθητών: Προβλήματα και Προοπτικές, Αθήνα 1984, σελ. 73-81.
9. (σε συνεργασία με τον Γ. Μάρκου) Η επανένταξη των παλιννοστούντων μαθητών: μια θεωρητική προσέγγιση. Στον συλλογικό τόμο των ΥΠΕΠΘ/UNESCO: Σχολική Επανάταξη Παλιννοστούντων Μαθητών: Προβλήματα και Προοπτικές, Αθήνα 1984, σελ. 55-62.
10. Έξοδος, παραμονή, επιστροφή: οι ιδιαιτερότητες της ελληνικής μετανάστευσης ως κοινωνικοπολιτισμικού φαινομένου". Στον συλλογικό τόμο των ΥΠΕΠΘ/UNESCO: Σχολική Επανάταξη Παλιννοστούντων Μαθητών: Προβλήματα και Προοπτικές, Αθήνα 1984, σελ. 3-19.
11. Η διαστροφή του παιδαγωγικού διαλόγου στα πλαίσια του γραφειοκρατικού σχολείου. Στο περ. "Σύγχρονη Εκπαίδευση", τ. 21(1985), σελ. 36-49.
12. Η κατάληξη μιας ιδεολογίας. Στο περιοδικό "Σύγχρονη Εκπαίδευση", τ. 22(1985), σελ. 47-53.
13. Η σύνδεση θεωρίας και πράξης στην επιμόρφωση δασκάλων και νηπιαγωγών. Πρακτικά 1ου Πανελληνίου Εκπαιδευτικού Συνεδρίου της Διδασκαλικής Ομοσπονδίας Ελλάδας (26-29.5.1983), Αθήνα 1985, σελ. 366-391.
14. Παιδαγωγική αλληλεπίδραση. Επικοινωνία και κοινωνική μάθηση στο σχολείο., "Σύγχρονη Εκπαίδευση", Αθήνα 1985.
15. Ο ρόλος των Φιλοσοφικών Σχολών πριν και μετά την κατάτμηση. Στο περιοδικό "Σύγχρονη Εκπαίδευση", τ. 22, 1985, σελ. 29-39.
16. Ο κοινωνικός προσδιορισμός του νοήματος της παράδοσης, "Αντί", τ. 290 (1985), σελ. 48-51.
17. Εκπαίδευση και γλώσσα: τα ιδεολογήματα της γλωσσικής αντιμεταρρύθμισης. Στον συλλογικό τόμο "Σύγχρονη Ελληνική Εκπαίδευση: Πραγματώσεις και Προοπτικές", Επιτροπή Παιδείας Νομαρχιακού Συμβουλίου Πιερίας, Κατερίνη 1985, σελ. 35-59.
18. Η λογική του υπαρκτού σχολείου, "Σύγχρονη Εκπαίδευση", Αθήνα 1986.
19. Σχόλιο στον "διάλογο" για τα Αρχαία Ελληνικά, "Σύγχρονη Εκπαίδευση", τ. 31(1986), σελ. 12-17.
20. "Κλειστές" ερευνητικές τεχνικές και παιδαγωγική πραγματικότητα, "Σύγχρονη Εκπαίδευση", τ. 29(1986), σελ. 82-87.

21. Η σχολική επανένταξη των παλιννοστούντων μαθητών (σε συνεργασία με τους Γ. Μάρκου και Μ. Φέριγκ), "Σύγχρονη Εκπαίδευση", τ. 34 (1987), σελ. 39-45 και τ. 36 (1987), σελ. 47-55.
22. Επιλεκτικές γλωσσικές ευαισθησίες και λογιόμεικτη πολεμική,"Σύγχρονη Εκπαίδευση", τ. 33(1987), σελ. 65-75.
23. "Σωστές" και "λαθεμένες" πλύσεις εγκεφάλου, "Σύγχρονη Εκπαίδευση", τ. 33, 1987, σελ. 20-28.
24. Εκδοχές της αντιαυταρχικής αγωγής στο υπαρκτό σχολείο: εσωτερική μεταρρύθμιση ή κρίση του σχολείου; "Απόψεις", Παράρτημα Ι, Αθήνα 1988, σελ. 17-31.
25. Τηλεοπτική γλωσσική αγωγή: η παιδαγωγική διάσταση μιας τελετουργίας. Στο συλλογικό τόμο "Τηλεόραση και Επικοινωνία" (επιμέλεια: Κ. Ναυρίδης, Γ. Δημητρακόπουλος, Γ. Πασχαλίδης), Θεσσαλονίκη 1988, εκδ. Παρατηρητής, σελ. 389-408.
26. Γλωσσικοί δείκτες ιδεολογικής προσαρμογής. Στο: περ. Θεωρία και Κοινωνία, τ. 5, Ιούνιος 1991, σελ. 7-27.
27. Εθνική ταυτότητα και διαπολιτισμική εκπαίδευση. Στο Λέσχη των Εκπαιδευτικών, τ.19, 1997, σελ. 23-27.
28. Η διδασκαλία του γλωσσικού μαθήματος στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση: δείκτες συνέχειας και μεταβολής. Στο: Γλωσσικός Υπολογιστής, τεύχος 1, τόμος 1, (1999), Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας, Θεσσαλονίκη 1999, σελ. 57-76.
29. The politics of diversity: understanding ethnic and cultural identity in a global context. *Επιστημονική Επετηρίδα του Τμήματος Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων "Δωδώνη", τόμος Λ, Ιωάννινα 2001, σελ.19-33.*

γ. άρθρα σε ξενόγλωσσα περιοδικά και βιβλία

30. (σε συνεργασία με τον Hans Merkens) The Ethnicity of Immigrants. A Comparison of Greek and Greek-German children. In M.NIESEN/J.PESCHAR (Eds): Comparative Research on Education, Oxford 1982, Pergamon Press, pp. 237-259.
31. Was macht die Gastarbeiterkinder zu "Ausländern"? Ethnische Identität und Kommunikationsmuster in der deutschen Schule, dargestellt am Beispiel der griechischen Gastarbeiterkinder. In H.ESSINGER/A. HELLMICH/ G. HOFF (Hrsg.): Ausländerkinder im Konflikt. Athenäum, Königstein/ Ts 1981, S. 72-83

32. Die Sprache der zurückkehrenden Migrantenkinder: Linguistische und pädagogische Aspekte der schulischen Reintegration. Στο: Des enfants de migrants dans la communauté scolaire et sociale: questions (socio) linguistiques et perspectives pédagogiques. (υπεύθυνη για την έκδοση M. Rey), Neuchatel 1988, σελ. 91-110.
33. Grundbedingungen der Sozialisation der griechischen Jugend. In: F. Schmidt (Hg.) Die Lebensbedingungen Jugendlicher in der Umbruchsituation einzelner europäischer Staaten. FU Berlin/ZEB, Berlin 1993, S. 61-69.
34. Einflußfaktoren von sozialer Kontrolle in griechischen Familien. In: U. Garling (Hg.) Familie und Jugend im sozialen Wandel. Berichte aus einem kulturvergleichenden Projekt. FU Berlin, Berlin 1994, 51-62.
35. Einige Bemerkungen über die (teilnehmende) Beobachtung von Abweichung in institutionellen Kontexten. Στο R.Aster, H.Merkens, M.Repp (Hg.) Teilnehmende Beobachtung, Campus, Frankfurt / New York, 1989, σελ. 114-121.
36. Die Jugend unter Anpassungsdruck: Zukunftsvorstellungen und Selbstkonzept griechischer Jugendlicher. In: H. Merkens, F. Schmidt (Hg.) Lebenslagen Schuljugendlicher und sozialer Wandel im internationalen Vergleich. Schneider Verlag, Hohengehren, 1995, S. 127-146.
37. Linguistic Continuity and Educational Segregation: The Example of the Greek Diaspora in Germany. In: Hellenic Republic/Ministry of National Education and Religious Affairs, Centre for the Greek Language: Language Education and Greek Immigrants in Europe, Athens 1997, pp. 183-192.
38. Methodologische Überlegungen zur kulturvergleichenden Jugendforschung. In: F. Schmidt (Hg.) Methodische Probleme der empirischen Erziehungswissenschaft. Schneider Verlag, Hohengehren, 1997, S. 127-132.
39. Legitimationsprobleme von "nationalen" Bildungsangeboten fuer die Kinder griechischer Migranten in der BRD. In: Hellenika, Jahrbuch fuer die Freunde Griechenlands, 1997/98, S. 180-190.
40. *Social marginalization, cultural diversity and education: teachers' representations of Greek-Gypsy identity*". (2002) Στο: <http://www.uoi.gr/ROMA>
41. *Εθνική, εθνοτική και πολιτισμική ταυτότητα: Διασπορές, διαφορές και πατρίδες*. Στο: Δαμανάκης, Μ., Β. Καρδάσης, Θ. Μιχελιδάκη, Α. Χουρδάκης (επ.) Ιστορία της Νεοελληνικής Διασποράς. Έρευνα και Διδασκαλία. Τόμος Α, ΕΔΙΑΜΕ, Ρέθυμνο 2004, σελ. 50-74.
42. (σε συνεργασία με τον Λ. Αθανασίου)
Η διγλωσσία των διαφορετικών: Αντιλήψεις και στάσεις των εκπαιδευτικών της προσχολικής ηλικίας απέναντι στη διγλωσσία των μεταναστών και παλιννοστούντων μαθητών. Στο περιοδικό «Επιστήμες Αγωγής», τ. 4, 2002, σελ. 23-44.

43. *Οικουμενικότητα, ετερότητα και ταυτότητα: Η επαναδιαπραγμάτευση του νοήματος της παιδείας*. Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, Ιωάννινα 2001.
44. *Εκπαίδευση και ετερότητα. Ζητήματα διαπολιτισμικής Παιδαγωγικής*. Μεταίχμιο, Αθήνα 2002.
45. ΓΚΟΤΟΒΟΣ Α., «Εθνική ταυτότητα και Ευρωπαϊκός προσανατολισμός», στο συλ. τόμο ΚΟΝΤΟΓΙΩΡΓΗΣ Β.- ΟΡΦΑΝΙΔΗΣ Π. (επιμ.), *Ο Έλληνας Εκπαιδευτικός και η Ευρωπαϊκή του διάσταση*, Ευρωπαϊκό συνέδριο – Ίδρυμα Μελετών Λαμπράκη, Εκπαιδευτήρια «Κωστέα – Γείτονα», Αθήνα 1994, σσ. 126-136.
46. *Η πολιτισμική ιδιαιτερότητα ως ετερότητα και η κοινωνική της κατασκευή*. Στον συλλογικό τόμο «Διαπολιτισμική Εκπαίδευση: ομάδες με πολιτισμικές ιδιαιτερότητες», Οι Φίλοι του Ιδρύματος Μελίνα Μερκούρη, Θεσσαλονίκη 2001, σελ. 22-24.
47. *The politics of diversity: understanding ethnic and cultural identity in a global context*. ΔΩΔΩΝΗ, Επιστημονική Επετηρίδα του Τμήματος Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, τόμος Λ', σελ. 19-33, Ιωάννινα 2001.
48. *Εκπαιδευτική πολιτική και ένταξη των μεταναστών*. Στον συλλογικό τόμο «Ένταξη των μεταναστών», ΙΠΟΔΕ, Ελληνο-Ολλανδικό σεμινάριο, Αθήνα 2002, σελ. 205-214.
49. *Η αγωγή του πολίτη στη μεταδιπολική εποχή: προβλήματα παιδαγωγικής αξιοπιστίας*. Στο περιοδικό «Συγκριτική και Διεθνής Εκπαιδευτική Επιθεώρηση», τ. 1^ο, 2003, σελ. 67-100.
50. *Πρόλογος*. Στο: Βαξεβάνογλου, Α.: Έλληνες Τσιγγάνοι. Περιθωριακοί και οικογενειάρχες. Εκδ. Αλεξάνδρεια, Αθήνα 2001
51. *Από την κοινωνικο-οικονομική στην εθνο-πολιτισμική ετερότητα: προβλήματα θεωρίας και μεθόδου στην κοινωνιολογία της εκπαίδευσης*. Στο Βήμα των Κοινωνικών Επιστημών, Τόμος Ι, τ. 38, (2004), σελ. 61-84
52. *Από το κοινωνικό περιθώριο στο έθνος των Τσιγγάνων. Κριτική στη μετακένωση πολιτικής ορθότητας*. Στο: Εταιρεία Σπουδών Νεοελληνικού Πολιτισμού και Γενικής Παιδείας (επ.) Μειονότητες στην Ελλάδα. Πρακτικά Επιστημονικού Συμποσίου, Αθήνα 2004, σελ. 163-188.
53. *Ethnicity, Culture and Citizenship: Images of Division and Unity in Contemporary European Educational Systems*. Ministry of Education and Culture/Pedagogical Institute of Cyprus: Intercultural Education Using GIMME6 series in an in-service training for curriculum development. Nicosia 2004, σελ. 50-57. (Πρακτικά των εργασιών του Διακοινοτικού Σεμιναρίου με θέμα «Intercultural education» που

οργάνωσε το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου στη Λευκωσία, 27-29. Ιανουαρίου 2004).

54. *Η διδασκαλία του γλωσσικού μαθήματος στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση: δείκτες συνέχειας και μεταβολής.* Στο Γλωσσικός Υπολογιστής, τ. 1, 1999, σελ. 57-76.
55. *Γλωσσική συνέχεια και εκπαιδευτική πολιτική: το παράδειγμα της ελληνικής διασποράς στη Γερμανία.* Στο ΥΠΕΠΘ: Η Γλωσσική Εκπαίδευση των Ελλήνων Μεταναστών στην Ευρώπη. ΥΠΕΠΘ, Αθήνα 1997, σελ. 43-53.
56. *Αγωγή του πολίτη και πολιτισμική ετερότητα.*
Στο: Α. Καζαμιάς, Λ. Πετρονικολός (επ.) Παιδεία και Πολίτης. Η παιδεία του πολίτη της Ελλάδας, της Ευρώπης και του Κόσμου. Ατραπός, Αθήνα, 2003, σελ. 181-199
57. *Εκπαιδευτική ένταξη παιδιών με ρόμικη προέλευση: εμπειρίες και προοπτικές.*
Πρακτικά της επιστημονικής ημερίδας που οργάνωσε η Δημοτική Επιχείρηση Κοινωνικής και Πολιτισμικής Ανάπτυξης Μενεμένης στη Θεσσαλονίκη, 20. Μαΐου 2000, με θέμα «Ευαίσθητοποίηση-ενημέρωση για την αποτελεσματικότερη ένταξη των νέων Τσιγγάνων»
58. *Οικουμενικά πρότυπα, πολυεθνικά κράτη και διαπολιτισμική εκπαίδευση.*
Στο: Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού/Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου: Παγκόσμια Εκπαίδευση: Πτυχές και στρατηγικές προώθησης. Πρακτικά επιμορφωτικής ημερίδας, Λευκωσία 2004, σελ. 38-49. (Εισήγηση στο επιμορφωτικό σεμινάριο του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου Κύπρου στη Λευκωσία, 10-11. Οκτωβρίου 2003, με θέμα «Παγκόσμια Εκπαίδευση: Πτυχές και Στρατηγικές Προώθησης».)
59. *Interkulturelle Pädagogik und Geschichtsunterricht: ethnozentrische, postmoderne und kritische Diskurse über die Vergangenheit in der Schule.*
Στο: MAKEΔNON, τ. 10, 2002, 33-38. (Εισήγηση στο συνέδριο με θέμα «Διαπολιτισμική Εκπαίδευση και Σχολικό Βιβλίο» που έγινε στην Έδεσσα, 18-20.10.2001, από το Κέντρο Έρευνας Σχολικού Βιβλίου και Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης.
60. (σε συνεργασία με τον Γ. Μάρκου)
Παλινοστούντες και αλλοδαποί μαθητές στην ελληνική εκπαίδευση. Μέρος Α', Γενική περιγραφή, Ινστιτούτο Παιδείας Ομογενών και Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης, Αθήνα 2003, (σελ. 88).
61. (σε συνεργασία με τον Γ. Μάρκου)
Παλινοστούντες και αλλοδαποί μαθητές στην ελληνική εκπαίδευση. Μέρος Β', Αναλυτικά στοιχεία, Ινστιτούτο Παιδείας Ομογενών και Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης, Αθήνα 2004, (σελ. 266).

62. *Γένος και ξένος: θεσμικές και τρέχουσες εγγραφές ταυτότητας.*
Στο: Α. Παπαστυλιανού (επ.) Διαπολιτισμικές διαδρομές. Παλιννόστηση και ψυχοκοινωνική προσαρμογή. Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 2005, σελ. 87-105.
63. *Ανομία και πελατειακά δίκτυα στα ελληνικά πανεπιστήμια: η άλωση του δημόσιου χώρου και η αξιολόγηση της Ανώτατης Εκπαίδευσης.*
Στο: Επιστήμη και Κοινωνία, τ. 14, 2005, σελ. 33-83
64. *Ο ρόλος της τοπικής αυτοδιοίκησης στην υλοποίηση της εκπαιδευτικής πολιτικής για την εκπαιδευτική ένταξη των Τσιγγανοπαίδων.* Στο: Γενική Γραμματεία Λαϊκής Επιμόρφωσης: Ο ρόλος της τοπικής αυτοδιοίκησης στην εκπαίδευση των Τσιγγάνων. Αθήνα, 2000, σελ. 34-40.
65. *Εκπαιδευτικές παρεμβάσεις για την υπέρβαση του κοινωνικού περιθωρίου: Δράση και αντίδραση.* Στο: Επιστήμη και Κοινωνία, τ. 16, 2006, σελ. 203-247.
66. *Η διαχείριση της πολιτισμικής ετερότητας στην Ευρωπαϊκή Ένωση: διαπολιτισμική παιδαγωγική και εκπαιδευτικά προτάγματα.* Στο Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού/Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου Διαπολιτισμική Εκπαίδευση και η Διδασκαλία της Ελληνικής ως Δεύτερης Γλώσσας, Λευκωσία 2006, σελ. 23-52
67. *Εκπαιδευτικοί οργανισμοί, εκπαιδευτική έρευνα και εκπαιδευτική πολιτική: Δυνατότητες και όρια πολιτικών παρεμβάσεων στο εκπαιδευτικό σύστημα.* Στο: Χαραλάμπους, Δ. (επμ.) Μεταπολίτευση και εκπαιδευτική πολιτική. Παρελθόν, παρόν, μέλλον, εκδ. Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα, 2007, σελ. 99-112.
68. *Γενική Παιδεία, διαθεματικότητα και διδασκαλία: παιδαγωγικό σύνθημα και παιδαγωγική ουσία.* Στο: Δ. Χαριτίδου (επιμ.) Προγράμματα Σπουδών των Φιλολογικών Μαθημάτων στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση και Νέα Διδακτικά Βιβλία, Αθήνα 2007, Ελληνοεκδοτική, σελ. 12-25.
69. *Μειονοτική εκπαίδευση και ευρωπαϊκό πλαίσιο. Κριτική του εκπαιδευτικού προγράμματος του μειονοτικού εθνικισμού και του εκπαιδευτικού κατευνασμού.*
Στο: «Συγκριτική και Διεθνής Εκπαιδευτική Επιθεώρηση», τ. 9, 2007, σελ. 13-56.
70. *Μεταναστευτικές βιογραφίες και εκπαιδευτικές τροχιές.* Στο: Επιστήμη και Κοινωνία, τ. 17-18, 2007, σελ. 39-99.
71. *Ο νέος νόμος για τα ΑΕΙ: ενίσχυση του πολιτικού κώδικα στα Πανεπιστήμια.* Στο: Επιστήμη και Κοινωνία, τ. 17-18, 2007, σελ. 225-235.
72. *Λήψη αποφάσεων στην εκπαίδευση και διαπολιτισμική παιδαγωγική.* Στο Μάρκου, Γ. (επ.) Διαπολιτισμική εκπαίδευση. Επιμόρφωση εκπαιδευτικών. Κέντρο Διαπολιτισμικής Αγωγής, Αθήνα 1997, 67-86.

73. *Εθνική, εθνοτική και πολιτισμική ταυτότητα: Διασπορές, διαφορές και πατρίδες.* Στο: Επιστήμες Αγωγής, Θεματικό τεύχος 2007 (Νεοελληνική Διασπορά. Όψεις της Ιστορίας της και της Εκπαίδευσής της), σελ 23-47.
74. *Βασική εκπαίδευση, ανώτερη εκπαίδευση και αγορά εργασίας: Αδιέξοδα και παράδοξα της ελληνικής εκπαίδευσης. Απόψεις για την πρόσβαση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.* Στο: Χατζηδήμου, Δ. et al. (επιμ.) : Πρόσβαση στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση. Πρακτικά του ΙΒ΄ Διεθνούς Συνεδρίου της Παιδαγωγικής Εταιρείας Ελλάδος. Εκδ. Ατραπός, Αθήνα 2008, σελ. 99-106.
75. *Η Παραμυθιά στο στόχαστρο: νέα στοιχεία για τον μαύρο Σεπτέμβρη του '43.* Φιλοπρόοδος Όμιλος Παραμυθιάς (ΦΟΠ), Παραμυθιά, 2007.
76. Πολιτισμικές Μειονότητες. Στο: Π. Ξωχέλλη (επιμ.) Λεξικό της Παιδαγωγικής. Θεσσαλονίκη, 2007, εκδ. Κυριακίδη, σελ. 580-582.
77. Απουσίες μαθητών («κοπάνες»). Στο: Ξωχέλλης, Π. (επιμ.) Λεξικό της Παιδαγωγικής. Εκδόσεις Κυριακίδη, Θεσσαλονίκη 2007, σελ. 68-70
78. Εκπαίδευση Τσιγγανοπαίδων. Στο: Π. Ξωχέλλη (επιμ.) Λεξικό της Παιδαγωγικής. Θεσσαλονίκη, 2007, εκδ. Κυριακίδη, σελ. 218-220.
79. Κοινωνικός αποκλεισμός. Στο: Π. Ξωχέλλη (επιμ.) Λεξικό της Παιδαγωγικής. Θεσσαλονίκη, 2007, εκδ. Κυριακίδη, σελ. 377-380.
80. Χειραφετητική Παιδαγωγική. Στο: Π. Ξωχέλλη (επιμ.) Λεξικό της Παιδαγωγικής. Θεσσαλονίκη, 2007, εκδ. Κυριακίδη, σελ. 708-710.
81. *Άσυλα, δίκτυα και βία: ολοκληρωτικές δομές και τελετουργική βία στην ανώτατη εκπαίδευση.* Στο Επιστήμη και Κοινωνία, τ. 21, 2009, σελ. 211-232.
82. *Βασική εκπαίδευση, ανώτερη εκπαίδευση και αγορά εργασίας: Αδιέξοδα και παράδοξα της ελληνικής εκπαίδευσης.* Στο: Χατζηδήμου, Δ. κ.α. (επιμ.): Πρόσβαση στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση. Πρακτικά του ΙΒ΄ Διεθνούς Συνεδρίου της Παιδαγωγικής Εταιρείας Ελλάδος. Εκδόσεις Ατραπός, Αθήνα 2008, σελ. 99-106.
83. *Εκπαιδευτική έρευνα και εκπαιδευτική πολιτική στην Ελλάδα: Βίοι παράλληλοι.* Στο: Τριλιανός, Α. (επιμ.) Ελληνική Παιδαγωγική και Εκπαιδευτική Έρευνα. Πρακτικά 6^{ου} Πανελληνίου Συνεδρίου Παιδαγωγικής Εταιρείας. Εκδόσεις Ατραπός, Αθήνα 2009, σελ. 87-99.
84. *Εκπαίδευση και κόμμα: από τη μάχη της ιδεολογίας στη μάχη της διανομής.* Εισήγηση σε εκπαιδευτικό συνέδριο, Πάτρα 2008, αναρτημένη στο <http://www.eriande.elemedu.upatras.gr/?section=985&language=el>

85. Intercultural education as an instrument of inclusion: The Greek experience 1997-2008. Στο Sipitanou, A., N. G. Angeloska (eds) 12th International Conference on Inclusive Education in the Balkan Countries: Policy and Practice. Balkan Society for Pedagogy and Education, Kyriakidis Brothers, Thessaloniki, 2008, σελ. 67-104.
86. Die Besatzungserfahrung im Unterricht zum Aufbau eines friedlichen Europas: Das Beispiel Moussiotitsa. In: Walter Bachsteffel/Sylvia Löser (Hrsg) Erinnerung für eine gemeinsame Zukunft. Paramythia, 2009, σελ. 33-64
87. Διδασκαλεία και πανεπιστημιακά περιβάλλοντα: σκέψεις για μια ακαδημαϊκή αξιολόγηση. Στο Ταρατόρη, Ε. (επιμ.) 2009. Διδασκαλεία: Παρελθόν, παρόν και μέλλον. Πρακτικά Πανελληνίου Συνεδρίου, Αλεξανδρούπολη, σελ. 57-64
88. Παγκοσμιοποίηση, πολυπολιτισμός και γλώσσα:
Το γλωσσικό μάθημα ανάμεσα στην επικυριαρχία και την αμφισβήτηση (εισήγηση στο συνέδριο της ΠΟΕΔ/ΔΟΕ, Κύπρος 2009, αναρτημένη στον ιστότοπο http://www.syllogosperiklis.gr/praktika_doe/p_d_2009/got_kypr.pdf)
89. (σε συνεργασία με τους Γ. Ανδρουλάκη, Α. Εμβαλωτή και Π. Παπακωνσταντίνου) Νέα Σχολικά Βιβλία: Εμπειρίες των εκπαιδευτικών. Έκδοση ΙΠΕΜ-ΔΟΕ, Αθήνα, 2009.
90. Οι θεσμοί ως άλλοθι: απόκλιση και αναπαραγωγή στο πανεπιστήμιο των δικτύων. *Επιστημονική Επετηρίδα του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης*, τ. 21, Ιωάννινα 2008-2009, σελ.9-37.
91. Άσυλα, δίκτυα και βία: ολοκληρωτικές δομές και τελετουργική βία στην ανώτατη εκπαίδευση. Στο περιοδικό *Επιστήμη και Κοινωνία*, τ. 21, 2009, σελ. 211-232.
92. Η πρόσβαση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση: Συστημικοί περιορισμοί και μορφωτικές στρατηγικές. Στο: *Συγκριτική και Διεθνής Εκπαιδευτική Επιθεώρηση*, τ. 18-19, 2012, σελ. 17-33.
93. Η διαμόρφωση της προσωπικότητας σε περιβάλλοντα ετερότητας: θεωρητικές προκλήσεις και εκπαιδευτικές εφαρμογές. Στο: Τμήμα Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας του ΑΠΘ (2010): «2008, Ευρωπαϊκό έτος διαπολιτισμικού διαλόγου: Συνομιλώντας με τις γλώσσες και τους πολιτισμούς», Θεσσαλονίκη, σελ. 660-672 (και στο <http://www.frl.auth.gr/sites/congres/Interventions/GR/gkotovos.pdf>).
94. Παιδαγωγική αλληλεπίδραση και συλλογικές ταυτότητες: Η παιδαγωγική αξία των θεωριών «ενδυνάμωσης» της ταυτότητας. Στο: Μουμουλίδου, Ε., Γ. Ρεκαλίδου (επιμ.) Μικρές Ομάδες στην Εκπαίδευση, Τυπωθήτω, Αθήνα 2010, σελ. 31-41.

95. Ηλεκτρονική μάθηση και παιδαγωγική σχέση: το συμβατικό βιβλίο θα αντέξει. Στο: Δαρδανός, Γ. (επιμ.) Σελίδες στην οθόνη ή σε χαρτί. Το μέλλον της ανάγνωσης. Αθήνα, 2010, σελ. 56-63.
96. Ο εκσυγχρονιστικός εθνοκεντρισμός ενός λόγιου κοσμοπολίτη της ελληνικής διασποράς: Δ. Βικέλας και εθνική ταυτότητα. Στο: Σύλλογος Προς Διάδοσιν Ωφελίμων Βιβλίων Πρακτικά του Επιστημονικού Συνεδρίου του Συλλόγου Προς Διάδοσιν Ωφελίμων Βιβλίων «Δημήτριος Βικέλας: 100 χρόνια από το θάνατό του». Αθήνα, 2010, σελ. 265-290.
97. Τα χαρακτηριστικά του Λυκείου και το σύστημα πρόσβασης στην τριτοβάθμια εκπαίδευση: Μια αποτίμηση της σημερινής πραγματικότητας. Στο: Αγγελάκος, Κ. (επιμ.): Η Αναβάθμιση του Λυκείου και τα Συστήματα Πρόσβασης στην Ανώτατη Εκπαίδευση. Οι αναγκαίες αλλαγές. ΠΟΣΔΕΠ/Πλέθρον, Αθήνα 2010, σελ. 41-50.
98. Πρόλογος. Στο Μ. Σακελλαρίου, Μ. Ζεμπύλας, Α. Πέτρου (επιμ.) Ηθική και Εκπαίδευση: Διλήμματα και Προοπτικές. Κριτική, Αθήνα 2010, σελ. 11-15.
99. Η αρχική κατάρτιση εκπαιδευτικών στην Ελλάδα: πραγματικότητα, τάσεις και προοπτικές (εισήγηση στο Συνέδριο της Παιδαγωγικής Εταιρείας, Ρέθυμνο 2010, (http://www.pee.gr/wp-content/uploads/elliniki_paidagwiki_programma.pdf))
100. Εισαγωγικές εξετάσεις ομογενών στην τριτοβάθμια εκπαίδευση 1997-2007. Στο: Δαμανάκης, Μ. (επιμ.) Ελληνικά Σχολεία στη Γερμανία. εκδ. Gutenberg, Αθήνα, 2011, σελ. 195-395.
101. (σε συνεργασία με τους Ν. Ανδρεαδάκη και Μ. Δαμανάκη) Ροές και διαρροές στα ελληνικά Πανεπιστήμια. Στο Επιστήμες Αγωγής, Θεματικό τεύχος 2011, σελ. 91-104.
102. *Ανιχνεύοντας την ετερότητα στην ελληνική εκπαίδευση: έρευνα, γνώση και δοξασίες γύρω από τη σχέση των μαθητών με μεταναστευτικό υπόβαθρο και το σχολείο.* Στο: Μάρκου, Γ., Χ. Παρθένης (επιμ.) Διαπολιτισμική Εκπαίδευση. Θεωρία και Πράξη, Τομέας Παιδαγωγικής, 2011, σελ. 47-52.
103. Θυσία και χρέος: Η εκτέλεση των 49 ως μήνυμα ειρήνης και ανθρωπισμού για τη διαπαιδαγώγηση των νέων.
<http://www.dimossouliou.gov.gr/files/341/ekdilosis/gotovos.pdf>
104. Alte und neue Probleme im griechisch-deutschen Verhältnis und Wege zu ihrer Überwindung Στο: Walter Bachsteffel/Sylvia Loeser (επιμ.) Vom Besatzungsterror zum Handwerkprojekt. Paramythia, 2011, σελ. 35-47.
- 105.** Το αναποτελεσματικό σχολείο: δομές, λειτουργίες και κουλτούρα. Στο: Πυργιωτάκης, Ι. & Β. Οικονομίδης (επιμ.) Περί Παιδείας Διάλογος,

- Πανεπιστήμιο Κρήτης, Σχολή Επιστημών Αγωγής, Π.Τ.Δ.Ε., Ρέθυμνο, 2011, σελ. 45-55.
106. Θεσμοί, ρόλοι, πρόσωπα και δίκτυα στα ελληνικά πανεπιστήμια: η επικράτηση του πολιτικού κώδικα στην ανώτατη εκπαίδευση. Στο: Ν. Παπαδάκης, Ν. Χανιωτάκης (επιμ.) Εκπαίδευση, Κοινωνία και Πολιτική. Εκδόσεις Πεδίο, Αθήνα 2011, σελ. 259-279.
107. Στρατηγικές ανανέωσης του εκπαιδευτικού προσωπικού: δικαιούχοι, προσοντούχοι και «άριστοι». Στο περιοδικό *Επιστήμες Αγωγής*, θεματικό τεύχος 2011, σελ. 21-33.
108. Πώς και γιατί η Γερμανία επιτέθηκε εναντίον των Ελλήνων. Η κρίση χρέους και η εθνική ρητορική. Στο <http://foreignaffairs.gr/articles/69031/athanasios-gkotobos/pos-kai-giati-i-germania-epitethike-enantion-ton-ellinon?page=show> (2012)
109. Ένταξη και ταυτότητα: Ο ρόλος της προσχολικής αγωγής στην πρόληψη της απένταξης. Στα Πρακτικά του 2^{ου} Διεθνούς Συνεδρίου Προσχολικής Αγωγής “Σύγχρονες τάσεις και προοπτικές στην Προσχολική Αγωγή και Εκπαίδευση του 21ου αιώνα”, Τόμος Α, σελ. 274-285
<http://www.pedagogy.gr/images/praktika2010-b.pdf>
110. Ο Ιωαννίνων Σπυριδών και η γερμανική κατοχή: η αγωνία του κληρικού για το ποίμνιο και οι ιδεολογικές ανάγκες του πρώιμου εμφυλίου. Στο: *Εκατονταετηρίς Σχολής Βελλάς 1911-2011 (Πρακτικά Επιστημονικού Συνεδρίου)*, Βελλά 2013, σελ. 93-112.
111. The limits of autonomy of cultural codes in modern European societies: ethnicity, education and culture. Στο περιοδικό *Etudes Helleniques/Hellenic Studies*, τ. 19/1, 2011, σελ. 17-35.
112. Σχολείο και διαφορά: παλαιά διλήμματα και νέες προκλήσεις Στο: Μπουζάκης, Σ. (επιμ.) Πανόραμα ιστορίας της εκπαίδευσης. Όψεις και απόψεις: Ιστοριογραφικά ρεύματα, μακρές περίοδοι, εκπαίδευση εκτός συνόρων, τοπική ιστορία, 1^{ος} τόμος. Αθήνα, 2011, Gutenberg - Γιώργος & Κώστας Δαρδανός, σελ. 633-645.
113. Κόσμοι, αφηγήσεις και γνώση. Κριτική των θετικιστικών και μετανεωτερικών προσεγγίσεων στη μεθοδολογία της εκπαιδευτικής έρευνας. Στο Θεοφολίδης, Χ., Ι. Πυργιωτάκης (επιμ.) Εκπαιδευτική έρευνα. Θεωρητικοί προβληματισμοί και προσανατολισμός στην εκπαιδευτική πράξη/ Λευκωσία: εκδ. Πανεπιστημίου Λευκωσίας, 2013, σελ. 26-38.
114. Παγκοσμιοποίηση, πολυπολιτισμός και παιδεία του πολίτη. Στο: Συγκριτική και Διεθνής Εκπαιδευτική Επιθεώρηση. Ειδικό θεματικό τεύχος Παιδεία του Πολίτη (τ. 20-21), 2013, σελ. 29-46.

115. Η αρχική κατάρτιση των εκπαιδευτικών στην Ελλάδα. Πραγματικότητες, τάσεις και προοπτικές. Στο: Μαλαφάντης, Κ., Ν. Ανδρεαδάκης, Δ. Καραγιώργος, Γ. Μανωλίτσης, Β. Οικονομίδης (επιμ.). Ελληνική παιδαγωγική και εκπαιδευτική έρευνα. Πρακτικά Συνεδρίου, τόμος Α΄, Ρέθυμνο, εκδ. Διάδραση, σελ. 28-36.
116. Η εισβολή της βίας στο σχολείο: η παιδαγωγική σχέση σε δοκιμασία. Στο: Πειραματικό Γενικό Λύκειο Βαρβακείου Σχολής (επιμ.) Μην κλείνετε τα μάτια στη σχολική βία, Αθήνα, 2013, σελ. 12-21.
117. Το έθνος και η εκπαίδευση των εκπαιδευτικών: από την εθνικοφροσύνη στην αποδόμηση. Στο περιοδικό « Νέος Ερμής ο Λόγιος», τ. 7, 2013, σελ. 100-112.
118. Παγκόσμιες αξίες, εκπαίδευση και παράδοση. Εφημ. Ρήξη, φ. 102, 2014
119. Διεθνιστικά πειράματα στη Θράκη: τουρκική ταυτότητα και ευνοϊκές εξαιρέσεις αντί πραγματικής μάθησης και ισονομίας. Περιοδικό Άρδην, τ. 96, 2014.
120. Νεομετανάστευση και στερεότυπα: παιδεία και ταυτότητα στην Ελλάδα και στη διασπορά μπροστά σε νέες προκλήσεις. Στο Δαμανάκης, Μ., Σ. Κωνσταντινίδης, Δ. Τάμης (επιμ.) Νέα Μετανάστευση από και προς την Ελλάδα. Πανεπιστήμιο Κρήτης, Ρέθυμνο, 2014, σελ. 207-225.
121. Το έθνος και η εκπαίδευση των εκπαιδευτικών: από την εθνικοφροσύνη στην αποδόμηση. Στο: Παιδεία και Ελληνική Συνείδηση στον Ελληνικό Κόσμο. Ζητήματα Έρευνας και Ερμηνείας. Πρακτικά Συνεδρίου, Αθήνα 2014, σελ. 299-318.
122. Ετερότητα και σύγκρουση: ταυτότητες στην κατοχική Θεσπρωτία και ο ρόλος της Μουσουλμανικής μειονότητας. Δωδώνη, Επιστημονική Επετηρίδα του Τμήματος Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, Μέρος Τρίτο, τόμος 36^{ος}, Ιωάννινα 2011-2013, σελ. 35-72

4. Τίτλοι διδακτορικών διατριβών που έχω εποπτεύσει

- Εκπαιδευτικοί της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης: Οι νεοδιόριστοι εκπαιδευτικοί στο Κυπριακό Δημοτικό Σχολείο (Παυλίνα Χατζηθεοδούλου)
- Ο ρόλος των μαθητικών κοινοτήτων στη διαδικασία πολιτικής κοινωνικοποίησης των μαθητών (Αναστάσιος Εμβαλωτής)
- Η Έκθεση ως πράξη εξέτασης και αξιολόγησης στις Γενικές Εξετάσεις: Στρατηγικές των βαθμολογητών και των μαθητών (Κώστας Αγγελάκος)
- Η χρήση του χρόνου από τους φοιτητές του πανεπιστημίου Ιωαννίνων: Μια εμπειρική προσέγγιση (Βίκυ Μαρνέλλη)
- Η γλωσσική διδασκαλία στην υποχρεωτική εκπαίδευση: η επικοινωνιακή ικανότητα και ο γραπτός λόγος

5. Συμμετοχή σε επιστημονικές ενώσεις, διοργάνωση διεθνών συνεδρίων

Μέλος της I.A.I.E. (International Association of Intercultural Education), της N.E.S.A. (Network Educational Science Amsterdam) και του Z.E.B. (Zentrum für Europäische Bildungsforschung)

Διοργάνωση πέντε επιστημονικών συνεδρίων ή συναντήσεων στα Ιωάννινα τα τελευταία πέντε χρόνια γύρω από θέματα νεολαίας, διαπολιτισμικής εκπαίδευσης και πολιτισμικής ετερότητας.

Διοργάνωση τεσσάρων επιστημονικών συνεδρίων (1997-2001) με θέμα τον εκπαιδευτικό και κοινωνικό αποκλεισμό και την αντιμετώπισή του μέσω εκπαιδευτικών καινοτομιών.

6. Συμμετοχή σε ερευνητικά και εκπαιδευτικά προγράμματα

Ερευνητικό Πρόγραμμα: "Προκαταρκτική Μελέτη για τη σύνταξη Αναλυτικού Προγράμματος του μαθήματος *Περιβαλλοντική Αγωγή* στα Δημοτικά και στα σχολεία Μέσης Εκπαίδευσης" (σε συνεργασία με τους Χρ. Φράγκο, Κ. Σιάκαρη, Α. Γεωργόπουλο).

Ερευνητικό Πρόγραμμα: "Η σχολική επανένταξη των παλινοστούντων μαθητών" (επιστημονικός υπεύθυνος μαζί με τον Γ. Μάρκου).

Ερευνητικό Πρόγραμμα: ΚΥΠΝΕ (Κέντρο Υποδοχής Παλινοστούντων Νέων), (επιστημονικός υπεύθυνος)

Ερευνητικό Πρόγραμμα: "Παραγωγή διδακτικού υλικού για τη διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας και στοιχείων του ελληνικού πολιτισμού στα ελληνόπουλα της ΟΔΓ" (επιστημονικός υπεύθυνος μαζί με τους Μ. Δαμανάκη και Γ. Δήμου).

Ερευνητικό Πρόγραμμα: "Μετακίνηση και προσαρμογή αλβανικού εργατικού δυναμικού στην Ελλάδα".

Ερευνητικό Πρόγραμμα: "Civic Education Policy Study" (επιστημονικός υπεύθυνος για το ελληνικό τμήμα).

Ερευνητικό Πρόγραμμα: "Jugend und sozialer Wandel" (επιστημονικός υπεύθυνος του ελληνικού τμήματος).

Ερευνητικό Πρόγραμμα: Εθνική ταυτότητα και διαπολιτισμική εκπαίδευση, SOCRATES (Commenius δράση 2) (επιστημονικός υπεύθυνος).

Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα "Εκπαίδευση Τσιγγανοπαίδων" (1997 - 2001, επιστημονικός υπεύθυνος)

Ερευνητικό Πρόγραμμα "Τυπολογίες Εξέλιξης Νέων" (2001- 2003)

Ερευνητικό Πρόγραμμα «Εκπαίδευση Ομογενών» (2007-2009)

Ερευνητικό Πρόγραμμα «Εκπαιδευτική Ένταξη παιδιών Ρομά» (2010-2012)

7. Ενδεικτική συμμετοχή σε διεθνή και ευρωπαϊκά συνέδρια

- Συμμετοχή με εισήγηση στο συμπόσιο που οργάνωσαν οι Ευρωπαϊκές Κοινότητες στις Βρυξέλλες από τις 25 μέχρι τις 27 Οκτωβρίου 1982 με θέμα: "Τα αποτελέσματα των PILOT PROJECTS γύρω από την εκπαίδευση δασκάλων για τα παιδιά των μεταναστών".
- Συμμετοχή με εισήγηση στο συμπόσιο που οργάνωσαν οι Ευρωπαϊκές Κοινότητες στο Λιμβούργο του Βελγίου από τις 26 μέχρι τις 29 Απριλίου 1982 με θέμα τις μεθόδους διδασκαλίας για τα παιδιά των μεταναστών (PILOT PROJECT)
- Συμμετοχή στο συμπόσιο που οργάνωσαν οι Ευρωπαϊκές Κοινότητες στη Μασσαλία της Γαλλίας από τις 9 μέχρι τις 11 Ιουνίου 1982 με θέμα τις μεθόδους διδασκαλίας για τα παιδιά των μεταναστών (PILOT PROJECT).
- Συμμετοχή στο συμπόσιο για τη διδασκαλία της μητρικής γλώσσας που οργάνωσε η Γενική Διεύθυνση Σχολείων Σουηδίας στο TÄLLBERG (Σουηδία) από τις 14 μέχρι τις 16 Αυγούστου 1984.
- Συμμετοχή με εισήγηση στη συνάντηση που έγινε στο Στρασβούργο (4-5. 3. 1986) στα πλαίσια του Προγράμματος του Συμβουλίου της Ευρώπης, με θέμα: "Εκπαίδευση και πολιτιστική ανάπτυξη των μεταναστών".
- Συμμετοχή με εισήγηση στο συνέδριο της CILA (5-6. 2. 1987) στη Γενεύη με θέμα "Les enfants de migrants dans la communauté scolaire et sociale: questions (socio) linguistiques et perspectives pedagogiques".
- Συμμετοχή με εισήγηση στο συνέδριο που οργάνωσε το Ινστιτούτο Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης του FU Berlin σε συνεργασία με την IATA στο Δ. Βερολίνο (17-20. 2. 1988) με θέμα: "Culture in Transition".
- Διοργάνωση και συμμετοχή με εισήγηση στο ευρωπαϊκό συμπόσιο με θέμα: "Μάθημα μητρικής γλώσσας για τα παιδιά των διακινούμενων εργαζομένων σε χώρες μέλη των ευρωπαϊκών κοινοτήτων" που έγινε στα Ιωάννινα, 19-21 Οκτωβρίου 1988.
- Συμμετοχή στο διεθνές συμπόσιο με θέμα "Folgen der Arbeitsmigration für Bildung und Erziehung" που οργάνωσε η ομάδα ερευνητών FABER στο Αμβούργο, 8-9. 2. 1990.
- Συμμετοχή με εισήγηση στο διεθνές συνέδριο με θέμα: "Multilingual Initiative" που οργάνωσε η IAIE (International Association of Intercultural Education) στο Oostkapelle (Ολλανδία), 26.2 - 2. 3. 1990.
- Συμμετοχή με εισήγηση στο διεθνές συμπόσιο με θέμα: "Culture in School in the European Perspective" που οργάνωσε το CIDI (Centro di Iniziativa Democratica degli Insegnanti) στη Ρώμη, 28-30. 11. 1990.

- Συμμετοχή με εισήγηση στο διεθνές συμπόσιο με θέμα "Europe in Education" που οργάνωσε το National Institute for Curriculum Development σε συνεργασία με το SLLL και την Akademie für Lehrerfortbildung στο Dillingen (Γερμανία), 9-15 Ιουνίου 1991.
- Συμμετοχή με εισήγηση στο διεθνές συμπόσιο με θέμα "Αξίες και Προσανατολισμοί της νεολαίας στη Δυτική και Ανατολική Ευρώπη" που οργάνωσε το Ινστιτούτο Συγκριτικής Παιδαγωγικής του Πανεπιστημίου του Βερολίνου, που έγινε στο Βερολίνο, 29.8 - 1.9.1993.
- Συμμετοχή με εισήγηση στο 3ο διεθνές συνέδριο της NESA (14-19.9.93) στη Βουδαπέστη, με θέμα: "Education in Europe: An International Task".
- Συμμετοχή με εισήγηση στο διεθνές συμπόσιο της CEPS (Civic Education Policy Study) στην Μπαγκόκ, 5.-11.6.94
- Συμμετοχή με εισήγηση σε διεθνές συμπόσιο στο Πανεπιστήμιο της Μιννεάπολης (ΗΠΑ), με θέμα: "Civic Education Policy Study".
- Συμμετοχή με εισήγηση σε διεθνές συνέδριο στο Ελεύθερο Πανεπιστήμιο του Βερολίνου (3-4.5.10 1996) με θέμα: "Freizeitverhalten Jugendlicher".
- Συμμετοχή με εισήγηση στο 17ο διεθνές συνέδριο της C.E.S.E. στην Αθήνα (Comparative Education and the Structuring of the European Space: Center - Periphery - North - South, Identity - Otherness).
- Συμμετοχή με εισήγηση στο διεθνές συμπόσιο της στην Μινεσότα ()
- Συμμετοχή με εισήγηση στο διεθνές συμπόσιο της στη Χιροσίμα ()
- Συμμετοχή με εισήγηση στη διεθνή επιστημονική συνάντηση που οργάνωσε στις 23.-24.5.1996 στα Ιωάννινα ο Τομέας Παιδαγωγικής του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων με θέμα "Ευρωπαϊκή Νεολαία και Κοινωνική Μεταβολή"
- Συμμετοχή σε επιστημονικό συμπόσιο με θέμα "Die Schule als Zukunftsaufgabe deutsch-griechischer Partnerschaft" που οργανώθηκε από την Vereinigung der deutsch-griechischen Gesellschaft και το Friedrich-Ebert Stiftung στο Kochel (Bayern) 16. και 17.7.97
- Συμμετοχή με εισήγηση στο συνέδριο της ΠΕΦ, 6.-8.11.97 στην Αθήνα, με θέμα "Ο ρόλος του φιλόλογου στη σύγχρονη σχολική πραγματικότητα"
- Συμμετοχή με εισήγηση στο διεθνές συνέδριο που οργάνωσε το Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών του Πανεπιστημίου Αθηνών στις 9.-10.5.97 με θέμα "Επιστημονική Έρευνα και Εκπαιδευτική Πολιτική: Τρόποι, διάρθρωση και προοπτικές"
- Συμμετοχή με εισήγηση στην διεθνή επιστημονική συνάντηση του Πανεπιστημίου της Βικτώρια (Victoria University of Technology) με θέμα "Diasporic Communities: The Global Future", 1.4.2000, Βικτώρια, Αυστραλία.

- Συμμετοχή με εισήγηση στο διεθνές συνέδριο της IAC (International Association of Counseling), στη Θεσσαλονίκη, 4-7.5.2000, με θέμα " Counselling in the New Millennium: Meeting the Challenges of Diversity and Promoting Peace and Social Inclusion".